

2.3.2018

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Kauniaisten kaupungin asemakaavan muutosluonnoksesta (AK 221), Kaupungintalon alue

HEL 2018-000567 T 10 03 01

Maakuntamuseo tarkastelee kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja toteaa siitä seuraavan.

Asemakaavamuutoksen suunnitteluala sijaitsee Kauniaisten liikekeskustan eteläpuolella. Alueeseen kuuluu kaupungintalo, Junghansinkuja 3:n tontti, osa Junghansin tontista 2 ja viheralue alueen kaakkoiskulmassa. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on ollut suunnitella keskusta-alueelle purettavan kaupungintalon tontille uusi korttelikokonaisuus, johon sijoitetaan toimintoina asumista, hallinnon tiloja, liiketiloja ja työskentelytiloja. Kokonaisuuden kerrosala on noin 20.930 k-m². Alueen suunnittelun taustalla on arkkitehtikilpailu, joka järjestettiin vuonna 2016, ja jonka kaksi ensimmäistä palkintoa annettiin arkkitehtitoimisto Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy:lle ehdotuksista ”Huvilat” ja ”Tillsammans”. Viitesuunnitelma muokattiin ehdotusten pohjalta.

Alueella sijaitsee Kauniaisten kaupungintalo ja päiväkotirakennus (valmistunut vuonna 1986), jotka on tarkoitus purkaa. Alueella halutaan säilyttää kaupungin omistama puurakennus, Gula Villan, sekä alueen eteläosassa sijaitseva Villa Junghans ja huvilaan kuulunut puutarhurin asunto. Gula Villan on kamreeri Wilhelm Forsblomin rakennuttama huvila, joka valmistui vuonna 1907. Villa Junghans valmistui 1916, sen siipiosa 1920-luvun lopulla ja laajennusosa, joka arkkitehtuuriltaan poikkeaa huomattavasti alkuperäisestä huvilasta, valmistui 1985. Villa Junghansin puutarhurin asunto on valmistunut 1920-luvulla.

Kauniaisista tuli kaupunki vuonna 1972. Se oli ollut kauppala vuodesta 1920 lähtien, mutta kaupungiksi tulo kasvatti hallinnossa työskentelevien lukumäärää ja Vallmogård, jossa kauppalan ja sittemmin kaupungintalo oli toiminut, oli käynyt hallinnon työntekijöille ahtaaksi. Kauniaisten kaupungintalo valmistui vuonna 1978 arkkitehti Kurt Mobergin suunnitelmin. Moberg oli voittanut vuonna 1974 käydyn arkkitehtikilpailun kaupungintalon suunnittelusta, mutta toteutusvaiheessa tilaohjelmaa karsittiin merkittävästi. Valmistunut talo esiteltiin Arkkitehti-lehdessä 7/1979. Se on kaksikerroksinen, valkoisella tiilellä verhoiltu rakennus, jossa korosteina on tummaksi petsattuja puuosia. Kaupungintalolla on kulttuurihistoriallisia arvoja mm. julkisin varoin rakennettuna halintorakennuksena ja kunnallisen itsehallinnon symbolina, arkkitehtikil-

2.3.2018

pailun tuloksena ja 1970-luvun rakennusperintöä edustavana laadukkaana kohteena. Kauniaisten kaupungintalon rakentaminen liittyy osana niiden voimakkaaseen rakennusbuumiin 1960-luvulta lähtien. Uudellamaalla rakennettiin useita kaupungin- ja kunnantaloja 1970- ja 1980-luvuilla: mm. Espoo (1971), Hyvinkää (1978), Inkoo (1978), Järvenpää (1977), Kerava (1974) ja Tuusula (1980). Näistä Hyvinkään kaupungintalo on purettu ja Espoossa päätös purkamisesta on tehty.

Kaupungintaloalueen arkkitehtikilpailussa kaupungintalon säilyttäminen annettiin mahdollisuutena, mutta voittanut ehdotus ei siihen tarttunut. Kaava-asiakirjoissa puhutaan kaupungintaloon liittyvistä selvityksistä, joita on tehty mm. sen korjaamisen kustannusten selvittämiseksi. Peruskorjauksen kustannukset on arvioitu niin suuriksi, että on katsottu, ettei niihin haluta ryhtyä. Talossa on havaittu myös sisäilmaongelmia. Maakuntamuseo katsoo, että jos kaupungintaloa ei tulla säilyttämään, tulee rakennuksesta laatia rakennushistoriaselvitys, jonka laatii ko. selvityksiin erikoistunut tekijä. Samalla rakennus tulee dokumentoiduksi ennen sen purkamista. Maakuntamuseo voi ohjata selvityksen tekoa.

Asemakaavamääräyksistä museo toteaa vain seuraavan. Asemakaavassa tulee kiinnittää erityistä huomiota uuden rakennusmassan asemaan ja kaupunkikuvalliseen merkitykseen Tunnelitien päätteellä. Kahdeksankerroksinen massa on huomattavan korkea rakennus suhteessa Kauniaisten muuhun rakennuskantaan. Ylipäätään uudet asuinkerrostalojen korttelialueet AK-2 ja AK-3 mahdollistavat rakentamista, joka on arkkitehtoniselta muodoltaan ja massoitteeltaan hyvin erilaista Kauniaisten aiempaan rakennettuun ympäristöön verrattuna. Museo katsoo, että kaupungintalon edessä sijaitseva eduspuisto tulee säilyttää. Suojelumerkintä sr-1 ja suojelumääräykset sekä Villa Junghansin että Gula Villanin osalta ovat museon näkemyksen mukaan asianmukaiset. Sen sijaan Villa Junghansin entiselle puutarhurin asunnolle annettu merkintä sä-1 ei turvaa rakennuksen suojelua, koska se mahdollistaa rakennuksen purkamisen. Museo katsoo, että myös puutarhurin asunnolle tulee asemakaavassa antaa suojelumerkintä ja -määräys.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole asemakaavaluonnoksesta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi